

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «Юні журналісти»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У дитячих закладах оздоровлення та відпочинку необхідно створити умови для задоволення різноманітних інтересів дітей, розвитку здібностей, творчої самореалізації, виховання. Журналістика – це цікава і водночас соціально значима сфера діяльності людини. Професія журналіста приваблює можливістю доносити до людей правду, примножувати в світі добро, боротися за справедливість. Заняття у гуртку журналістики передбачає розвиток інтелектуальних і творчих здібностей дитини, критичного мислення, соціальної компетентності, сприяє становленню суб'єктної позиції особистості. Водночас дітей зацікавлює можливість висловити власні враження, обговорити цікаві ідеї, самим підготувати актуальні матеріали і побачити результат власної праці в кінці оздоровчої зміни у вигляді друкованого видання – газети.

Навчальна програма реалізується в гуртку гуманітарного напрямку дитячого закладу оздоровлення та відпочинку і спрямована на дітей віком від 10 до 16 років.

Метою програми є формування у дітей початкових знань і умінь у галузі журналістської діяльності, розвитку соціальної компетентності, становлення суб'єктної позиції дитини.

Основні завдання програми полягають у тому, щоб ознайомити дітей з початковими відомостями про професію журналіста, соціальною позицією журналіста, специфікою журналістського твору, особливостями підготовки матеріалів до друкованого видання, підготовки макету газети; розвивати творчі здібності та моральні якості, інтерес до творчих професій.

Програма розрахована на 16 годин: 2 заняття в тиждень по 2 години.

Програмою передбачено проведення теоретичних та практичних занять. За результатами реалізації програми видається газета дитячого закладу, яка орієнтовно містить такі рубрики:

- Наші будні і свята.
- Наші інтерв'ю.
- Репортаж.
- Репортаж з емоціями.
- Наші лауреати.
- Есе.
- Спорт.
- Відверто.
- Поетичні рядки.
- Серйозно.
- Замальовка.
- Чи знаєте ви, що ...
- Живий куточок та ін.

Авторами публікацій виступають юні журналісти. За результатами конкурсу відзначаються автори кращих матеріалів.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
1.	Вступ	1	-	1
2.	Професія журналіста. Соціальна позиція журналіста	1	1	2
3.	Специфіка журналістського твору	1	2	3
4.	Інформаційне повідомлення	0,5	2,5	3
5.	Техніка інтерв'ю	0,5	2,5	3
6.	Особливості роботи редактора. Підготовка макету газети	1	2	3
7.	Підсумок	-	1	1
	Разом	5	11	16

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (1 год.)

Поняття про журналістику. Журналістика як галузь масово інформаційної діяльності. Журналістика як творчість.

Мета та зміст роботи гуртка. Техніка безпеки під час проведення занять.

2. Професія журналіста. Соціальна позиція журналіста (2 год.)

Теоретична частина. Привабливі боки журналістики (можливість самореалізуватися; доносити до людей правду, боротися за справедливість; впливати на формування суспільної свідомості, громадської думки). Труднощі спеціальності (стресовість, необхідність постійного самовдосконалення, моральна відповідальність за кожен журналістський твір тощо). Якості успішного журналіста.

Практична частина. Соціальна позиція журналіста. Обговорення актуальних соціальних проблем як тематики журналістських творів (дискусія).

3. Специфіка журналістського твору (3 год.)

Теоретична частина. Зміст і форма журналістського твору. Інформаційна замітка, репортаж, інтерв'ю, аналітична стаття. Вимоги до роботи з фактом. Визначення новини. Правило „трьох запитань”.

Практична частина. Творча нарада з питань планування майбутнього номера. Обговорення ідей (майбутньої тематики творів), створення орієнтовного макету.

4. Інформаційне повідомлення (3 год.)

Теоретична частина. Інформаційне повідомлення: схема і приклади. Схема інформаційного повідомлення (заголовок, лід, пряма мова, підсумок, додаткова інформація). Основні прийоми та приклади побудови заголовків.

Практична частина. Формулювання заголовків з визначеної теми (елементи тренінгу). Обговорення підготовлених матеріалів юних журналістів.

5. Техніка інтерв'ю (3 год.)

Теоретична частина. Жанр інтерв'ю. Використання інтерв'ю як типу аналізу проблеми чи ситуації. Поради тим, хто бере інтерв'ю. Формулювання запитань журналіста.

Практична частина. Формулювання запитань з визначеної теми (елементи тренінгу). Обговорення підготовлених матеріалів юних журналістів.

6. Особливості роботи редактора. Підготовка макету газети (3 год.)

Теоретична частина. Редакторська діяльність як творчість. Функції головного редактора. Створення зорового образу видання, підбір шрифтів, ілюстративного матеріалу.

Практична частина. Підготовка макету газети. Розташування матеріалів, обговорення заголовків, ілюстрацій.

7. Підсумкове заняття (1 год.)

Творча нарада з питань обговорення опублікованих матеріалів.

Відзначення авторів кращих матеріалів.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- особливості журналістської діяльності, професії журналіста;
- особливості журналістського твору (інформаційна замітка, репортаж, інтерв'ю, аналітична стаття);
- схему побудови інформаційного повідомлення;
- особливості техніки інтерв'ю;
- основні складові роботи редактора друкованого видання.

Вихованці мають вміти:

- визначити актуальну тематику журналістського твору;
- брати участь у плануванні газети, що включає висунення своїх оригінальних ідей, пошук інформації;
- створити власний інформаційний текст (інформаційна замітка, репортаж, інтерв'ю та ін.);
- дібрати заголовки до твору;
- брати участь у підготовці макету номера газети.

ЛІТЕРАТУРА

1. Михайлин І. Л. Основи журналістики / І. Л. Михайлин; вид. 5-е, доповн. і доопр. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 496 с.

2. Голубев В. Школа універсального журналіста — 2010: практичне керівництво для початківців / В. Голубев. — Рівне: ТОВ «Друк Волині», 2010 — 178 с.

ДОДАТКИ

Словник юного журналіста

«БІЛА» або ПОЗИТИВНА ПРОПАГАНДА — популяризація в журналістиці гуманітарних та демократичних цінностей, здорового способу життя, наукового знання, навчальних програм. Ідеологами "білої" пропаганди виступили американські вчені Гарольд Лассвелл (1902-1978) і Уолтер Ліппман (1889-1974), які наполягали на тому, що журналістика - це процес переконання, який іманентно присутній при інформуванні. А відтак, журналістика мусить покладати нас себе обов'язок пропонувати споживачам новин ідеали добра, справедливості, правди, демократії, гармонійного співіснування з природою, ін.

ДАЙДЖЕСТ (англ. digest — стислий виклад, резюме) — у сучасній журналістиці скорочений або повний передрук матеріалів інших видань.

ІНФОТЕЙНМЕНТ (від англ. infotainment, від information -інформація і entertainment — розваги) — термін, який виник в англо-американській журналістиці на позначення такого методу подачі новин, у якому поєднані інформаційні та розважальні компоненти.

КЛЮЧОВІ СЛОВА — невід'ємний елемент онлайн-публікації, який полягає в позначенні певним чином (великими літерами, курсивом, синім кольором) важливих для тексту слів, за якими його можуть відшукати зацікавлені особи через пошукові системи.

КОМЕНТАР (від лат. соттепіагішп — нотатки, пояснення, тлумачення) — роз'яснювальні або критичні міркування чи витлумачення певних подій і фактів громадського, наукового, культурного життя. Коментар пояснює зміст певної події, політичного чи історичного документа, незрозумілі місця літературного чи публіцистичного твору.

ЛІД (англ. lead — керувати, очолювати, займати перше місце, бути попереду; звідси й лідер — той, що йде попереду) — короткий виклад журналістського матеріалу, що розміщується після заголовку й перед основним текстом. Існує правило, згідно з яким матеріал, довший за 100 рядків, мусить бути супроводжений лідом. Лід покликаний репрезентувати читачам наступну статтю, привабити їхню увагу, але найважливіша його функція -орієнтувати читача в змісті матеріалу.

МАС-МЕДІА (від англ. mass media — масовий посередник, від лат. medium - середина, щось проміжне) — термін, який у сучасному суспільстві використовується як синонім до понять "журналістика" і "засоби масової інформації". Концепція журналістики як мас-медіа передбачає використання органів масової інформації для створення широкого комунікативного середовища, де ведеться жвавий діалог між усіма частинами суспільства (політичними, соціальними, професійними, національними, віковими, гендерними та ін.), сторони шукають порозуміння і взаєморозуміння, де кожен учасник комунікації передбачає, що він має право голосу й буде почутий усіма іншими.

ОНЛАЙН-ПУБЛІКАЦІЯ (від англ. on — увімкнений і line — лінія) — спосіб буття текстів в Інтернет-журналістиці. На відміну від паперової журналістики, онлайн-публікація будується у формі складної моделі, основними складниками якої є авторський матеріал, читацькі коментарі до нього, пояснення автора з приводу коментарів, нові відгуки читачів. Маятник уваги може розгойдуватися між авторською й читацькою позиціями до нескінченності. Можливість коментування —

не тільки свідчення зворотнього зв'язку, але й збагачення теми запропонованими читачами фактами, оцінками, концептуальними розв'язаннями.

ПРЕС-РЕЛІЗ (англ. press-release — випуск для преси) — документ, спеціально розповсюджуваний для співробітників ЗМІ, що містить матеріали для термінової публікації.

РЕПОРТАЖ (від французького reportage, що в свою чергу походить з латинського reporto — повідомляю) — один з основних інформаційних жанрів журналістики, предметом якого є цікаві для громадськості події дня. Автор повинен бути очевидцем, а ще краще - учасником події.

РЕЦЕНЗІЯ (від лат. recensio — розгляд, оцінка) — один з основних жанрів критики, що містить виклад змісту, оцінку, аналіз та інтерпретацію, визначення сильних сторін і вад, зауваження та пропозиції щодо поліпшення літературного, мистецького чи наукового твору.

СОКРАТИЧНИЙ ДІАЛОГ — метод обговорення певного питання на засадах поваги співрозмовників один до одного і спільного пошуку істини. Назву дістав на честь давньогрецького філософа Сократа (469-399 рр. до н. е.). Для сучасної журналістики, яка дотримується моделі соціальної відповідальності й головною метою якої є переведення конфліктів у план дискусії, надзвичайно важливо володіти методом сократівського діалогу, залучати сторони до спільного пошуку істини, шляхів розв'язання обговорюваних проблем.

ТАБЛОЇД (від. фр. tableau, від лат. tabula — дошка і eidos — вид; деякі дослідники пояснюють походження терміна від англ. слів compressed tablet — таблетка) — малоформатна газета, яка оприлюднює сенсаційні повідомлення, дотримується розважальної стратегії у поданні новин, відзначається надміром ілюстрацій, великими яскравими заголовками, розрахована на невибагливих читачів, продається за невисоку ціну. Таблоїд — один з різновидів масової преси.